

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	METAR i TAF poruke iz BiH nisu bile u međunarodnoj razmjeni
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	24.11.2018. godine, sve četiri lokacije aerodroma
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo sledeće:</p> <p>METAR i TAF poruke nisu bile u međunarodnoj razmjeni u prijavljenom periodu ovog događaja. Na zvaničnoj adresi Austrocontrol-a za verifikaciju TAF izvještaja na kojoj se vide i METAR izvještaji, a koja se puni podacima iz Beča nije bilo dostupnih izvještaja iz BiH. Sve je prijavljeno tehničkim službama i jedinicama kontrole letenja i izdate su NOTAM poruke.</p> <p>Na pitanje koji su mogući uzroci ovog događaja podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>AMHS; COM</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Zaključci sprovedene istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> - METAR i TAF poruke iz BiH nisu bile u međunarodnoj razmjeni u periodu za koji je prijavljen događaj. - Predpostavka da info u DPS ne idu sa MSS ali ni iz Beča već nepoznatim tokom, a prethodno nisu provjerene – verifikovane prema propisanoj proceduri. - METAR i TAF poruke iz BH MET-a u periodu od 16:30-20:00 UTC nisu bile dostupne na DPS sistemu i OPMET bazi podataka u Beču. - Analizom događaja uočena je nepravilnost u radu na jednoj od dvije veze (logička linka) između AFTN/AMHS sistema u ATCU II i JPAKL-a. - Ispadi su manifestovani u obliku prekida i uspostavljanja logičkog linka. Vremenski period trajanja prekida i uspostavljanja logičkog linka dešavao se na svakih cca 15s. - Zbog navedenog problema, AFTN/AMHS sistem u ATCU II nije mogao poslati METAR i TAF izvještaje putem logičkog linka u međunarodnu razmjenu i DPS sistem. - Tehničko osoblje u ATCU II vršilo je koordinaciju sa operatorom u COM BiH centru, gdje je zahtjevano od operatora u COM BiH centru da sav AFTN saobraćaj preusmjeri na zaštitni link. - Propisana procedura nije izvršena iz razloga što je operator u COM BiH tvrdio, da je link LA_Sarajevo_BYTE neaktivan 114 dana i zbog toga sav AFTN saobraćaj ne može preusmjeriti na njega.
---	--

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>-Nemogućnost slanja METAR i TAF poruka putem AFTN/AMHS u ATCU II trajala je do trenutka smjene operativnog osoblja u COM BiH centar – do dolaska noćne smjene, nakon čega je operator u COM BiH centru u koordinaciji sa tehničkim osobljem u ATCU II izvršio prosleđivanje AFTN poruke na logički link LA_Sarajevo_BYTE, čime je omogućena međunarodna razmjena AFTN saobraćaja.</p> <p>- Na AMHS LQ sistemu JPAKL-a tokom navedenog prekida, uočen je nepravilan tok METAR izvještaja sa lokacija dva međunarodna aerodrome u BiH, isti su prosleđivani ka DPS sistemu bez prethodne verifikacije propisane od strane MET MSS.</p> <p>Tok svih METAR izvještaja sa lokacija međunarodnih aerodroma u BiH prema propisanoj proceduri, treba biti takav da se putem AFTN/AMHS sistema proslijede na Corobor MSS sistem u ATCU II, gdje se kreira grupni METAR izvještaj i isti biva proslijeđen u međunarodnu razmjenu i DPS sistem putem AFTN/AMHS sistema.</p> <p>-Tokom navedenog prekida, objavljen je NOTAM o nedostupnosti METAR i TAF izvještaja za FIR Sarajevo, kao i za sva četiri aerodrome.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>C1 prema RAT metodologiji</p> <p>Sposobnost pružanja usluga upravljanja vazдушnim saobraćajem, sa smanjenim kapacitetima.</p>

<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Utvrditi potrebu i mogućnosti da se provjere/izvrše izmjene u tabeli rutiranja na AMHS LQ sistemu JPAKL-a, kako bi se METAR i TAF izvještaji sa lokacija aerodroma prosleđivali jedino na Corobor MSS sistem radi verifikacije istih, prema važećoj i propisanoj proceduri.</p> <p>Osigurati da se u dnevnom preventivnom pregledu AMHS sistema od strane tehničkog osoblja u ATCU II operatora u COM BiH centru, izvršava redovna provjera ispravnosti zaštitne linije, radi prevencije posledica mogućih ispada zbog neutvrđene nestabilnosti LA_Sarajevo_TCP linije koja se koristi za primarni prenos AFTN poruka.</p> <p>Utvrditi potrebu za osvežavanjem znanja i sprovesti obuku osoblja koje vrši nadzor, preventivno i korektivno održavanje AFTN/AMHS sistema u skladu s dokumentom "Program obuke Odsjeka komunikacijsko-servisnog centra BiH BHANSA" i "Pravilnikom o utvrđivanju opštih i posebnih zahtjeva za pružanje usluga vazdušne plovidbe".</p> <p>Preispitati i po potrebi ažurirati sledeće dokumente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Operativne instrukcije COM centra BiH", - "Priručnik o radu Odsjeka komunikacijsko servisnog centra", - "Priručnik o korištenju AFTN-a", - "Program obuke Odsjeka komunikacijsko servisnog centra BiH", - "Uputstvo za koordinaciju kod otkrivanja, prijave i otklanjanja kvara na AMHS/EAD sistemu", od 01.12.2015. godine - "Program obuke za tehničku podršku i korištenje sistema AMHS/EAD", - "Uputstvo za održavanje sistema AMHS", - "Plan mjera i postupaka za nepredviđene situacije pri pružanju meteoroloških usluga",
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	

Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,